

Evrei

O împărăție ce nu poate fi clătinată

David Gooding

Evrei

O împărăție ce nu poate fi clătinată

Traducere de Adrian Pastor

Copyright © The Myrtlefield Trust, 1989, 2013
Ediția originală a fost publicată în limba engleză, cu titlul *An Unshakeable Kingdom* by David Gooding

Evrei. O împărăție ce nu poate fi clătinată, de David Gooding

Copyright © The Myrtlefield Trust, 2021.

Toate drepturile rezervate.

Casa Cărții, Oradea

OP 2, CP 30

410670, Oradea

Tel./Fax: 0359 800 761; 0728 874 975; 0259 469 057

E-mail: info@ecasacartii.ro

www.ecasacartii.ro

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

GOODING, DAVID

Evrei : O împărăție ce nu poate fi clătinată / David Gooding ;
trad. de Adrian Pastor. - Oradea : Casa Cărții, 2022

ISBN 978-606-732-216-3

2

Traducerea: Adrian Pastor

Corectura: Daniel Fărcaș

Tehnoredactarea: Vasile Gabrian

Coperta: Marius Bonce

Tiparul executat la Alföldi Nyomda Zrt., Debrecen, Ungaria.

Lui Jack și Ada Hartburn, cu îndoită recunoștință

CUPRINS

Prefață	9
1. Epistola către evrei	11
2. Dumnezeirea lui Hristos afirmată Evrei 1:1–4	27
3. Dumnezeirea lui Hristos demonstrată Evrei 1:5–14	43
4. Umanitatea și suferințele lui Hristos Evrei 2	81
5. Intrarea în odihna lui Dumnezeu Evrei 3–4	103
6. Marele nostru Preot și prețul ascultării Evrei 5:1–6:3	121
7. Spre desăvârșire Evrei 6:4–20	135
8. O preoție mai bună Evrei 7	151
9. Un legământ mai bun Evrei 8	163
10. Un sanctuar mai bun Evrei 9	173
11. O jertfă mai bună Evrei 10	191
12. Doctrinile și pelerinajul credinței Evrei 11:1–16	207
13. Încercarea și lupta credinței Evrei 11:17–12:2	221
14. Lunga alergare Evrei 12–13	233

Lista prescurtărilor utilizate în carte pentru versiunile în limba engleză ale Bibliei:

Abrevieri

AV	Authorized Version
KJV	King James Version
NASB	New American Standard Bible
NEB	New English Bible
NIV	New International Version
NKJV	New King James Version
RSV	Revised Standard Version
RV	Revised Version

PREFAȚĂ

Am fost mereu încurajat de faptul că prima ediție a acestei cărți s-a dovedit, încă din primele ei zile, utilă unui număr tot mai mare de cititori. Până acum, ea a fost tradusă în peste șase limbi și se află în lucru și alte traduceri.

În decursul anilor, cum era de altfel firesc, am continuat să mă gândesc la mesajul Epistolei către evrei în lumina noilor probleme contemporane apărute la orizont. Și, deoarece relevanța Epistolei către evrei pentru viața contemporană nu este un lucru pe care mulți oameni să-l sesizeze singuri imediat, sunt încântat să am posibilitatea de a explica în această a doua ediție lărgită relevanța ei unei noi generații de cititori.

Scopul de bază al cărții rămâne același cu cel dintotdeauna. Nu am făcut nicio încercare să o transform într-un comentariu formal, care să aibă rigoarea și atenția exhaustivă acordată detaliilor necesare unui comentariu. Ea continuă să fie, așa cum arată titlul ei, o serie de studii generale introductive.

Dar asemenea studii au avantajul lor. Ele mi-au permis să mă concentrez asupra temelor mari ale epistolei și, îndeosebi, asupra problemelor care, în practica pastorală, se dovedesc a fi dificile sau chiar tulburătoare pentru mulți oameni, fără a fi obligat să îngreunez și mai mult lucrurile printr-o discuție exhaustivă a tuturor problemelor minore.

În același timp, am avut posibilitatea să ies în afara granițelor epistolei înseși pentru a explora dincolo de proporțiile stricte pe care le-ar permite un comentariu formal, domeniile bogate ale istoriei, profeției, ritualului și poeziei Vechiului Testament, din care epistola și-a extras atât de multe din învățăturile ei.

Am păstrat stilul informal de conversație al prelegerilor originale pe care s-a bazat ediția întâi. Poate că nu este un stil elegant; dar mi s-a spus că el a constituit unul din secretele succesului de care s-a bucurat cartea. De asemenea, el slujește unui alt scop major al cărții, și anume acela de a-i confrunța pe cititori într-un mod mai direct și personal decât s-ar cădea într-un comentariu formal, cu implicațiile personale și practice extinse pe care le conține epistola pentru fiecare dintre noi.

Le sunt recunoscător tuturor celor care, în diferite moduri, au contribuit fie la conținutul, fie la producerea acestei cărți: domnul Stewart Hamilton, Dr. John Lennox, Dr. Roderic Matthews, domnul Michael Middleton și Dr. Arthur Williamson. Doamna Barbara Hamilton merită o mențiune specială pentru măiestria și eficiența cu care a dactilografiat manuscrisul. Membrii echipei editoriale de la Inter-Varsity Press s-au străduit cu multă meticulozitate să transforme limbajul meu într-o engleză ce poate fi citită. Cititorii mei ar trebui să știe acest lucru pentru a împărtăși recunoștința mea.

Prima ediție le-a fost dedicată lui Jack și Adei Hartburn. Din fericire, ei continuă să fie cu noi și le rededic cu bucurie cartea.

David Gooding

Epistola către evrei

Epistola către evrei strălucește de slava Domnului nostru Isus Hristos; slavă a dumnezeirii Lui, a umanității, preoției și jertfei Lui, a vieții biruitoare de credință, a învierii și înălțării Lui și a certitudinii revenirii Sale. În același timp, ea conține avertismente întunecate și sumbre, mai lungi și mai solemne decât cele pe care le găsim în oricare altă epistolă a Noului Testament. Din cauza acestor avertismente, multor creștini Epistola către evrei li se pare greu de înțeles, unii gășind-o de-a dreptul înfricoșătoare.

Cum vom proceda atunci? În primul dintre aceste studii vom examina scrisoarea la modul general, pentru a afla cui îi este adresată, din ce motive și în ce împrejurări a fost scrisă. Înțelegând mai întâi relația dintre Evrei și circumstanțele și viața oamenilor cărora le-a fost scrisă inițial, vom aprecia mai bine și mai exact relația ei cu propria noastră situație.

Cititorii

Titlul pe care-l găsim în manuscrise, „Către evrei”, este, evident, un titlu adecvat. Epistola conține multe lucruri care prezintă un interes mai mare pentru evrei decât pentru noi, neamurile. Conține nenumărate referiri la preoția iudaică, la Cort, la slujbele și jertfele acestuia și face numeroase referiri la istoria lui Israel și la celebritățile Vechiului

Testament. Este evident că epistola nu le-a fost scrisă unor foști păgâni care au venit acum la credința în Hristos; mai degrabă, le-a fost scrisă evreilor crescuți în credința iudaică, și care în plus au mărturisit credința în Isus ca Mesia evreilor.

Unde trăiau aceștia? Mulți cred că în Ierusalim. Alții sunt de părere că în Cezareea, în Roma sau în Antiohia. Nu putem ști cu certitudine. Dar următorul lucru este evident: ei continuau să aibă o considerație deosebită pentru Templul din Ierusalim, pentru preoția, jertfele și ritualurile lui. Acest lucru ar fi fost firesc dacă ar fi locuit în Ierusalim și ar fi putut vizita regulat Templul pentru a lua parte la slujbele de acolo. Există însă suficiente mărturii din lumea antică cum că evreii care locuiau în cetăți îndepărtate ale Diasporei și care nu au vizitat niciodată Templul sau doar arareori, cu ocazia unui pelerinaj al vieții lor, puteau totuși să nutrească un mare devotament față de Templu și să fie credincioși autorității Marelui Preot (vezi capitolul 8). Și se poate vedea clar că cititorii acestei epistole erau caracterizați de așa ceva; pentru că, în caz contrar, ce sens ar fi avut discuția detaliată legată de Cort, preoție și jertfe pentru niște evrei care nu mai erau interesați de aceste lucruri sau nu mai aveau niciun fel de atașament față de ele?

Data

În ce privește data epistolei, vom găsi câteva indicii ici și colo în ea însăși. De exemplu, în 13:7 găsim îndemnul: „Aduceți-vă aminte de mai marii voștri, care v-au vestit Cuvântul lui Dumnezeu; uitați-vă cu băgare de seamă la sfârșitul felului lor de viețuire și urmați-le credința!” Se pare că a trecut suficient timp din clipa în care Evanghelia le-a fost propovăduită pentru prima dată pentru ca oamenii să se fi convertit, să se fi format grupuri de creștini, iar creștinii mai în vârstă, care au deținut la început funcții de răspundere în aceste grupuri, să fi murit. Pe de altă parte, la sfârșitul capitolului 8 găsim ceva mai mult decât o simplă sugestie că scrisoarea a fost scrisă înainte de anul 70 d.H.: „Prin faptul că zice: «un Nou Legământ», a mărturisit că cel dintâi este vechi; iar ce este vechi, ce a îmbătrânit, este aproape de peire” (8:13).

El nu zice că Vechiul Legământ și tot ce avea legătură cu el *a dispărut*. Ceea ce spune el este că există deja un Nou Legământ, bazat pe promisiuni mai bune decât cel vechi. Vechiul Legământ avea Cortul, preoția și jertfele. Noul Legământ are un alt sistem de închinare.

Și simplul fapt că există un Nou Legământ, afirmă autorul, dovedește că primul este învechit. După care adaugă: „ce este vechi, ce a îmbătrânit, este aproape de peire”; nu a dispărut încă, dar va dispărea în curând.

Aceste elemente, puse laolaltă, ne spun cu aproximație când a fost scrisă epistola: nu era încă anul 70 d.H., dar era foarte aproape momentul în care, după cum vă amintiți, armatele romane urmau să cucerască Ierusalimul, împlinind astfel profeția Domnului Isus că nu va mai rămâne piatră pe piatră din Templu (Luca 21:6). Era acea perioadă scurtă și critică în care vechiul sistem se apropia de sfârșitul său. Noul sistem exista deja, dar era de-abia la începuturi. Treptat, el câștiga putere; și un moment de criză, atât pentru iudaism, cât și pentru creștinism, se apropia cu repeziciune.

Starea spirituală a cititorilor

Ne putem apropia de cititori dacă vom reciti textul din 10:32–34. Ei își mărturisiseră credința în Domnul Isus; și, în urma acestei mărturisiri, fuseseră crunt persecutați. Uneori au fost expuși public insultei și persecuției; alteori au fost alături de cei care au avut parte de o asemenea soartă. Au suferit împreună cu cei aflați în temniță și au primit cu bucurie confiscarea averilor lor. Chiar și la această distanță în istorie, simțim admirație pentru curajul și fermitatea mărturiei lor despre Domnul Isus.

Dar scrisoarea revelează și lucruri care nu mergeau la fel de bine ca la început. Autorul indică în 10:25 că unii renunțaseră la întâlnirile cu alți creștini. Probabil că, dacă ai fi mers și i-ai fi întrebat de ce nu se află acolo, unii dintre ei s-ar fi întors și ți-ar fi răspuns: „O, noi putem continua să credem în Hristos și acasă.” Dar, în fond, simptomul era foarte suspect. De ce stăteau ei acum deoparte? Ce ne dă de înțeles în legătură cu credința lor? Este clar, în orice caz, că autorul acestei epistole a văzut și numai în acest singur simptom o posibilitate foarte gravă. Scrisoarea sa este plină de îndemnuri ca ei să se țină tare de mărturisirea credinței lor (vezi, de exemplu, 4:14) – nu doar de zelul lor, nici doar de forma lor de evlavie, ci de mărturisirea *credinței lor*. Evident, autorul se temea că unii dintre acești oameni care fuseseră atât de curajoși la început ar putea abandona acum în întregime mărturisirea credinței lor în Isus ca Mesia.

Mai deducem că temerile lui erau sporite de amintirea a ceea ce li se întâmplase cu secole înainte strămoșilor lor în pustie (vezi capitolele 3 și 4). Israeliiți porniseră cu mult curaj, părăsiseră Egiptul și trecuseră Marea Roșie strigând triumfători: „Voi cânta Domnului, căci Și-a arătat slava: a năpustit în mare pe cal și pe călăreț” (Ex. 15:1). Dar, mai târziu, când au ajuns la granițele Canaanului, marea majoritate dintre ei au refuzat categoric să meargă mai departe și să intre în Țara Promisă. Obsedat de această amintire, autorul nostru își avertizează cititorii în modul cel mai serios. El ne spune că se teme ca nu cumva unii dintre ei să înceapă să manifeste același tipar de comportament ca strămoșii lor (4:1).

Mai târziu, în cel de-al 6-lea capitol, el va considera că e cazul să formuleze un alt avertisment, similar. În el va descrie în detaliu consecințele grave ale căderii celor care au fost iluminați o dată. Este imposibil, afirmă el, să fie aduși din nou la pocăință. Iar fără pocăință, desigur, nu poate exista iertare sau mântuire.

Mai încolo, în capitolul 10, el le reamintește cititorilor săi că, „dacă păcătuiam cu voia după ce am primit cunoștința adevărului, nu mai rămâne nicio jertfă pentru păcate” (10:26). Este evident că în comportamentul acestor evrei convertiți timpuriu existau simptome care îi provocau serioase îngrijorări autorului.

Istoria lor

În studiile ce urmează, vom încerca să înțelegem nu doar ce li s-a spus lor, ci și să aplicăm la viața noastră lucrurile spuse, în locurile și în modul în care acest lucru este posibil. De aceea, trebuie (și doresc să accentuez puternic acest aspect) să încercăm să înțelegem cu multă răbdare care era, de fapt, situația lor. Să ne mai gândim o dată. Avem de-a face cu niște oameni crescuți în credința iudaică tradițională. Timp de secole, ideea națiunii respective despre Dumnezeu fusese legată de splendidul Templu de la Ierusalim, de incantațiile leviților și ale preoților, de frumoasele ceremonii și de încântătoarele slujbe ale serviciilor din vechime. Puteau simți mirosul tămâiei și asculta muzica Templului; îi puteau vedea pe Marele Preot cu impresionantele sale veșminte, pe preoții de rând spălându-se în ligheanul de aramă, pe cei care veneau să se închine mărturisindu-și păcatele și jertfele sfinte aduse într-o atmosferă de venerație și evlavie.

Evreii noștri, deci, fuseseră crescuți într-o religie onorată de numele tuturor marilor lor strămoși, patriarhi, regi și profeți. Moise se închinase într-un Cort construit conform planurilor date lui de Dumnezeu Însuși. În mod similar, Solomon construise magnificul său Templu după planurile date de Dumnezeu părintelui său, David (1 Cron. 28:19); iar actualul Templu era, în esență, o copie mărită și mai strălucită a acestor sanctuare timpurii. Asemenea majorității evreilor, ei își iubeau Templul cu patimă și ardoare. Două sute de ani mai devreme, strămoșii lor din Palestina înduraseră persecuții amare atunci când împăratul grec, Antiochus Epiphanes, a transformat templul lor de atunci într-un altar păgân, care adăpostea chipul idolatru al unei zeități a neamurilor. Interdicția emisă de el de a se închina singurului Dumnezeu adevărat și de a respecta Legea lui Dumnezeu pe care se întemeia acea închinare a creat unde de șoc violente în întreaga Diasporă. Dar evreii din Palestina au refuzat să accepte blasfemiile lui Antiochus și mulți dintre ei au plătit cu viața credința în sistemul de închinare stabilit de Dumnezeu în Vechiul Testament. E lesne de înțeles că asemenea experiențe au săpat adânc în inima națiunii devotamentul față de Templu.

După care a apărut însă Isus, afirmând că El este Mesia lui Israel, Fiul lui Dumnezeu. Poporul, după cum știm, a respins în mod oficial această revendicare și L-a răstignit, dar, în Ziua Cincizecimii, Duhul Sfânt a venit, revărsat de Hristosul înălțat (Fapte 2:33–35), constituind o dovadă puternică a faptului că Dumnezeu a anulat decizia poporului și L-a făcut atât Domn, cât și Hristos pe acest Isus. Împreună cu o succesiune de miracole remarcabile, făcute în Numele lui Isus, aceste lucruri au convins câteva mii de evrei. Ei L-au ucis pe Mesia în ignoranța lor (Fapte 3:17); acum se bucurau să afle că li se dă voie să se pocăiască; și, în același oraș unde Mesia lor fusese răstignit, au fost botezați în Numele lui Isus, primind iertarea și Duhul Sfânt.

O națiune divizată

Unii dintre oamenii mai în vârstă din rândul celor cărora le era adresată această epistolă se poate să se fi numărat printre locuitorii sau vizitatorii străzilor Ierusalimului atunci când au avut loc aceste evenimente deosebite. Dar cea mai mare parte a generației respective trecuse; cei mai mulți erau tineri și primiseră Evanghelia „adeverită de cei ce au auzit-o” (2:3). Desigur că liderii oficiali ai națiunii, împreună cu

majoritatea membrilor acesteia de pretutindeni, indiferent căreia dintre multe secte iudaice i-ar fi aparținut, continuau să adere la decizia lor că Isus nu a fost Mesia. Pe de altă parte, încă de la început a existat un grup însemnat și în continuă creștere numerică, de evrei, din care făceau parte și mulți preoți (Fapte 6:7), ce susținea că Isus este Mesia, că este Fiul lui Dumnezeu și că s-a comis o greșală prin răstignirea Lui. Era normal ca evreii necreștini să se întrunească în diferitele lor sinagogi, deoarece în națiunea iudaică existau diferite sinagogi cu diferite tradiții și diferite puncte de vedere (vezi Fapte 6:9). Creștinii evrei se întruneau, de regulă, în casele lor (vezi Fapte 2:46) sau în propriile lor sinagogi (vezi Iacov 2:2; cuvântul „adunarea” de aici este traducerea termenului *synagōgē* din greacă). Dar atât creștinii, cât și necreștinii mergeau la Templu din când în când, pentru a se închina lui Dumnezeu acolo. Ne amintim că în Faptele apostolilor găsim oameni ca Petru și Ioan participând în primele zile ale creștinismului la serviciile de la Templu. Și, mult mai târziu, aflăm că Pavel, întorcându-se dintr-una din călătoriile sale misionare, a vizitat Templul, care constituia un centru natural atât pentru evreii din Palestina, cât și pentru evreii din Diaspora.

Desigur, creștinii evrei au continuat să-L mărturisească pe Domnul Isus. Vechiul Testament, arătau ei, a profețit că Mesia urma să sufere și apoi să învie din morți. Prin urmare, moartea lui Isus nu numai că nu dovedea faptul că El n-a fost Mesia, ci dimpotrivă, demonstra că El a fost Mesia. Dumnezeu, mai vesteau ei, L-a numit și Judecător. Era deja hotărâtă ziua în care Dumnezeu urma să judece lumea cu dreptate prin același Isus (Fapte 2:36; 10:42; 17:31). E adevărat, ei și-au dat seama că El trebuia să rămână în ceruri până când va sosi momentul ca Dumnezeu să restaureze toate lucrurile, așa cum promisese cu multă vreme în urmă prin sfinții Săi profeți (Fapte 3:21); dar nu considerau că acest moment era neapărat îndepărtat. Israel trebuia să se pocăiască și Dumnezeu avea să-L trimită pe Mesia pe care Dumnezeu Îl rânduse pentru ei (Fapte 3:20); și atunci Mesia avea să restaureze împărăția lui Israel, să-i izbăvească de romani și de toți ceilalți opresori imperialiști dintre neamuri și să facă din Israel capul națiunilor.

Într-adevăr, cu ocazia ultimei întâlniri a apostolilor cu Domnul înviat înaintea înălțării Sale, L-au întrebat dacă avea de gând să restaureze împărăția lui Israel atunci și acolo (Fapte 1:6). Nu atunci și nu

acolo, le-a răspuns El. Mai întâi, ei trebuie să-L mărturisească printre toate popoarele. Dar, la data la care era scrisă Epistola către evrei, apostoli ca Petru (nu fără o oarecare reticență inițială), și Pavel, și mulțimi de emigranți, și expatriați creștini ascultaseră porunca Domnului și răspândiseră Evanghelia printre neamuri. Nu era deci nerezonabil ca evreii creștini să aștepte în curând revenirea Domnului. Adaptând o expresie a unui profet din Vechiul Testament, ei se încurajau unul pe celălalt în speranța că „încă puțină, foarte puțină vreme, și «Cel ce vine va veni și nu va zăbovi»” (10:37). El va veni, așa se așteptau ei, și-și va așeza împărăția în Ierusalim, în Palestina și în întreaga lume. Și, desigur, acest lucru va dovedi în cele din urmă semenilor lor evrei faptul că Isus a fost Mesia.

Dar anii au trecut, și El n-a venit. Creștinii mai în vârstă au început să moară. El tot nu a sosit. Pe măsură ce noua credință creștea și se răspândea, atitudinea iudaismului oficial, departe de a se înmuia și de a manifesta semne de convertire sau măcar de compromis, devenea, de fapt, din ce în ce mai ostilă. În întreaga lume romană, unde se formau noile grupuri de creștini, liderii comunităților evreiești locale foloseau orice prilej pentru a instiga autoritățile politice împotriva acestei noi „secte”. Răscoalele nu erau un lucru neobișnuit (vezi Fapte 14:4–6, 19; 17:5–8, 13; 18:12–17).

Și mai era ceva care-i tulbura pe unii dintre evreii creștini. Ca urmare a propovăduirii unor apostoli ca Petru și Pavel, neamurile din întregul Imperiu Roman veneau la credința în Isus ca Mesia. Dar apostolii nu făceau nicio încercare să îi convingă să practice ceremonialurile și ritualurile iudaice. Într-adevăr, ei i-au descurajat pe unii de la asemenea practici și le-au interzis cu desăvârșire altora. Creștinilor dintre neamuri nu li se cerea să se taie împrejur, ei nu respectau tradițiile cărturarilor și regulile rabinice, nu plăteau zeciuială la Templul din Ierusalim. Ce însemnau toate acestea? Încotro se îndreptau lucrurile?

Ori-ori?

Cât timp lucrurile au mers bine și mulți dintre tovarășii lor iudei s-au convertit, creștinii evrei au fost puternici și curajoși. Dar acum, când speranțele lor pentru convertirea Israelului și revenirea lui Hristos păreau a fi întârziate și amânate, iar persecuția se întetea și împotrivirea

devenea tot mai puternică, este de înțeles că unii dintre ei erau încercați de îndoieli. Dacă speranțele lor nu erau corecte? Dacă făcuseră o greșeală teribilă și, de fapt, Isus nu era adevăratul Mesia?

În plus, urmau să fie confrunțați în curând cu o criză inevitabilă. Pe măsură ce națiunea, ca întreg, se împietrea în necredința ei, apostolii începuseră să-i retragă pe evreii creștini din sinagogile lor evreiești (Fapte 19:9) și să-și scuture praful de pe picioare împotriva compatrioților lor, explicându-le, în timp ce făceau aceasta, și de ce: „Cuvântul lui Dumnezeu trebuia vestit mai întâi vouă; dar fiindcă voi nu-l primiți, și singuri vă judecați nevrednici de viața veșnică, iată că ne întoarcem spre Neamuri.” Devenea evident faptul că creștinismul nu mai putea rămâne o parte a iudaismului. În curând trebuiau să se despartă complet, iudaismul trebuia să meargă pe drumul său, creștinismul trebuia să urmeze un alt drum.

Cu greu putem noi înțelege ce însemna pentru niște oameni care fuseseră crescuți în iudaism, cărora acesta le era mai drag decât însăși viața, să fie obligați să decidă fie să meargă mai departe cu el, fie să-l părăsească.

L-ar fi păstrat bucuroși mai departe pe Isus ca Mesia, dacă ar fi putut avea și Templul și pe Marele lor Preot. Dar ce însemna „ori-ori”?

Ori Isus, ori Templul?

Era vorba, de fapt, de a alege fie jertfele animale ale lui Israel, fie jertfa Sa, dar nu amândouă? Era o alegere fie a politicii evreiești și a unei patrii iudaice, cu o capitală, Ierusalim, pe pământ, fie de a ieși pe acea poartă, pentru a sta complet în afara acelei tabere (vezi 13:11–14), pentru un Isus care fusese respins și era foarte probabil să rămână respins de națiune? Era într-adevăr vorba de „ori-ori”?

Da, așa era.

Acești oameni urmau să fie confrunțați în curând cu cea mai mare criză din întreaga lor experiență spirituală. Ei merită adâncă noastră compasiune. Confrunțați cu asemenea probleme, unii dintre ei șovăiau, alții încetaseră să frecventeze întâlnirile credincioșilor; și cred că acum ne putem imagina ce se întâmpla în mintea lor. Putem, de asemenea, înțelege ce se întâmpla în mintea și inima celui care le-a scris această scrisoare. Lui îi păsa mult de ei și a înțeles criza gravă care îi aștepta, mai clar decât oricare dintre ei. Întrebarea vitală era: Pe ce drum vor merge?

Să mergem înapoi?

Ce s-ar fi întâmplat dacă s-ar fi întors înapoi? Duhul lui Dumnezeu precizează foarte clar acest lucru în 10:29. Să citim cuvintele Lui și să ne asigurăm în primul rând că observăm exact ceea ce spune El.

Iată o traducere literală a versetului: „De ce pedeapsă mult mai severă va fi considerat vrednic cel care a călcat în picioare pe Fiul lui Dumnezeu, a considerat sângele Legământului prin care a fost sfințit un lucru obișnuit și a insultat Duhul harului!”

Există deci trei lucruri implicate în întoarcerea deliberată înapoi, între granițele iudaismului, pentru a rămâne în el, a oricăruia dintre evreii care mărturisiseră că-L acceptă pe Isus ca Mesia.

Mai întâi, L-ar călca în picioare pe Fiul lui Dumnezeu. Observați verbul „a călca în picioare”. El descrie o acțiune deliberată, probabil și dușmănoasă. Domnul nostru Însuși a vorbit odată despre unii care vor cădea peste piatra de temelie aleasă de Dumnezeu (adică El Însuși); iar apostolul Pavel declară că mulți evrei „s-au poticnit de «piatra de poticnire»” (vezi Luca 20:18 și Rom. 9:32). Dar „a călca ceva în picioare și a a juca pe el” este o acțiune mult mai deliberată decât simpla „poticnire de” sau „împiedicare de”, ori „cădere peste” ceva. Oamenii vizați de versetul nostru nu s-au poticnit pur și simplu de dimensiunea afirmațiilor lui Isus: în mod deliberat și cu hotărâre, ei L-au călcat în picioare. Și observați cu atenție cine este Cel pe care ni se spune că Îl calcă în picioare: nu Isus, deși, desigur, este vorba despre El. Însă nu acesta este numele pe care Duhul Sfânt îl folosește aici – nici Mântuitorul, nici Mesia, ci Fiul lui Dumnezeu! Ei Îl calcă în picioare pe Fiul lui Dumnezeu, spune Scriptura, adică, în mod deliberat și cu hotărâre neagă dumnezeirea Domnului Isus.

Desigur că asta fac. Încă de la început, aceasta a fost problema fundamentală aflată în joc între iudaism și creștinism: era sau nu Isus Fiul lui Dumnezeu? Națiunea a răspuns: Nu, nu este Fiul lui Dumnezeu! Dar evreii cărora le-a fost scrisă epistola noastră au mărturisit convingerea lor că El este Fiul lui Dumnezeu. Acum însă erau în pericolul de a se întoarce la iudaism. Ce însemna acest lucru? Ei nu puteau să revină la el decât dacă erau pregătiți să afirme din nou că Isus nu este Fiul lui Dumnezeu. Iudaismul le cerea aceasta. Inițial, desigur, în ignoranța lor dinaintea convertirii, ei se alăturaseră națiunii în negarea dumnezeirii Lui. De atunci însă, fuseseră iluminați de Duhul Sfânt. Nu mai puteau

afirma că o fac din neștiință. A se întoarce la iudaism acum însemna ca în mod deliberat și premeditat, cu ochii larg deschiși, să nege dumnezeirea lui Isus în ciuda întregii iluminări a Duhului Sfânt.

Următorul pas decurge în mod logic. Ei urmau să adopte opinia deliberată conform căreia sângele lui Isus era nesfânt sau, așa cum spune textul grecesc, era un lucru obișnuit. E cert că așa ceva urmau să afirme. Era un lucru care decurgea automat și inevitabil din acțiunea lor. Dacă Isus este Fiul lui Dumnezeu, sângele Lui are valoare infinită. Dacă El nu este Fiul lui Dumnezeu, atunci sângele Lui nu are o valoare mai mare decât sângele oricui altcuiva: este un sânge obișnuit. Mai observați că este descris aici ca sângele Legământului (celui Nou). Valoarea Legământului depinde în întregime de sângele care îl semnează și pecetluiește. Dacă sângele este valoros, atunci Legământul este valid. Dar dacă sângele este obișnuit, Legământul nu valorează nici cât hârtia pe care este scris. Întorcerea la iudaism implica deci mai întâi negarea dumnezeirii lui Isus; în al doilea rând și decurgând în mod logic din primul, însemna a declara că sângele Său era obișnuit și a susține că Noul Legământ era lipsit de valoare.

Și, în al treilea rând, a face așa ceva, spune Scriptura, înseamnă să-I aduci o insultă Duhului harului. Observați din nou modul în care este descris El. Este vorba despre Duhul Sfânt, negreșit, dar aici El nu este denumit Duhul adevărului sau Duhul sfințeniei, ci Duhul harului. Vedeti, în ignoranța ei, națiunea evreiască Îl răstignise pe Isus. Cât de îndurător a fost Dumnezeu cu ei să nu îi măture de pe fața pământului imediat, ci, după învierea și înălțarea Sa, să le dea șansa să se pocăiască. Era har, într-adevăr. Dar acestui har Dumnezeu i-a adăugat un har și mai îmbelșugat. Duhul lui Dumnezeu, care S-a coborât din cer în Ziua Cincizecimii, le-a spus oamenilor din Ierusalim: „Vedeți, voi L-ați ucis pe Fiul lui Dumnezeu, dar ați făcut-o din ignoranță” (vezi Fapte 3:16). „Nu numai că Dumnezeu este gata să vă ierte, dar, în timp ce în trecut voi ați încercat să vă mântuiți singuri încercând să respectați Legea lui Dumnezeu, acum Dumnezeu este gata să vă mântuiască gratuit și fără să ceară nimic, prin har, fără faptele voastre.” Ce mesaj magnific al milei și harului aduceau aceste cuvinte! Nu era doar o ocazie de a se pocăi, ci și o mântuire cu totul prin har și primită în întregime ca dar.

Ca cineva să se întoarcă la iudaism însemna să se întoarcă spre Dumnezeu și să-I spună: „Dumnezeule, nu vreau har. Milă și iertare

pentru că L-am răstignit pe Isus? Dar noi nu vrem iertare pentru asta! Am face-o din nou, dacă ar fi cazul; noi nu credem că El este Fiul Tău.” A te întoarce la iudaism însemna a te întoarce spre Dumnezeu și a-I zice: „Mântuirea în dar? Nonsens! Suntem gata să facem eforturi pentru a ajunge în ceruri, respectând Legea, ținându-i ritualurile și luând parte la ceremoniile și jertfele ei.” Și a zice așa ceva însemna a aduce o gravă insultă Duhului harului.

Credincioși autentici?

După cum am observat deja, câțiva dintre cei cărora le era adresată scrisoarea își făcuseră un obicei din a nu mai participa la întrunirile creștinilor. Dacă acest lucru însemna că ei se întorc înapoi la iudaism și dacă întoarcerea înapoi la iudaism însemna negarea dumnezeirii lui Hristos, considerarea sângelui Lui drept un lucru comun și insultarea Duhului harului, cum trebuie să-i privim noi pe acești oameni? Au fost ei credincioși adevărați și autentici în Domnul Isus Hristos?

La prima vedere, răspunsul poate părea evident: nu poți nega în mod deliberat și cu bună știință dumnezeirea Domnului Isus, nu poți nega valoarea ispășitoare a sângelui Său și totuși să fii un creștin autentic, un credincios adevărat în Domnul Isus.

Dar nu trebuie să ne grăbim în judecata noastră. Însuși marele apostol Petru, la un moment dat, cuprins de panică, s-a lepădat de Domnul Isus și a folosit toate jurămintele pe care le știa pentru a-i convinge pe cei din preajma sa că el nu era creștin. Dar era, desigur. În exterior, el s-a lepădat de Domnul, dar în inima sa a rămas un credincios, după cum știm din afirmațiile Domnului nostru și din ceea ce s-a întâmplat ulterior (vezi Luca 22:31–32). Credința lui nu s-a pierdut și s-a întors înapoi la Domnul. Nu se poate cumva ca, unii dintre acești evrei aflați sub presiunea persecuției, să se comporte pentru o vreme inconsecvent, cum a făcut Petru – pe dinafară să se întoarcă înapoi la iudaism, dar în inima lor să rămână credincioși?

Pe de altă parte, dacă Petru ar fi continuat în următorii zece sau douăzeci de ani să-L tăgăduiască pe Domnul, evitând compania credincioșilor, încadrându-se pe deplin în iudaismul oficial, cum am mai putea noi să continuăm să credem că el a fost un credincios? La urma urmelor, dacă cineva afirmă în mod consecvent că nu este un credincios și demonstrează că nu este prin negarea deliberată a tuturor principiilor

fundamentale ale credinței creștine, nemanifestând niciun semn de remușcare sau de întoarcere la Mântuitorul, ce rost mai au încercările noastre de a afirma că el este un credincios?

Dar, dacă acesta este lucrul pe care unii evrei îl făceau sau erau în pericol de a-l face, se naște încă o întrebare. Au fost ei vreodată *credincioși* adevărați și autentici?

Mulți oameni consideră că trebuie să fi fost, dar nu este obligatoriu să fie așa. Să considerăm un caz paralel.

Apostolul Ioan, în prima sa epistolă (2:18–19), face referire la niște oameni care nu numai că pentru o vreme au declarat că sunt credincioși și au fost membrii unei bisericii creștine, dar, din câte se pare, chiar au jucat rolul de învățători ai acesteia. În cele din urmă însă, au abandonat doctrinele apostolice fundamentale, negând faptul că Isus este Hristosul și au părăsit biserica. Comentariul lui Ioan este că, în ciuda tuturor aparențelor anterioare, ei nu au fost niciodată credincioși adevărați. „Dacă ar fi fost dintre ai noștri, ar fi rămas cu noi”, zice el. Plecarea lor din biserică și din părtășia apostolilor revelează, potrivit spuselor lui Ioan, faptul că niciunul dintre ei nu a fost vreodată „dintre ai noștri”, adică credincioși autentici.

Unii susțin, desigur, că acești evrei trebuie să fi fost credincioși la un moment dat, deoarece autorul afirmă în mod explicit (10:29) că au fost sfințiți prin sângele Legământului, deși acum erau în pericolul de a se lepăda de Hristos. Și nu poți fi sfințit, continuă el, fără a fi un credincios autentic. Dar, din nou, această presupunere nu este neapărat corectă. Scriptura însăși arată că există un sens în care poți fi sfințit fără a fi un credincios. 1 Corinteni 7:14 spune că soțul *necredincios* este sfințit prin soția sa. Observați că ar fi imposibil să substituim cuvântul „sfințit” cu „îndreptățit” în această afirmație, deoarece nimeni nu poate fi îndreptățit fără credință. Dar, evident, există sensuri în care oamenii pot fi sfințiți fără să fie credincioși autentici.

Să ne uităm din nou la textul din 10:29. El vorbește despre evreii noștri ca despre unii care au fost sfințiți prin sângele Legământului. Dacă ne amintim că strămoșii lor din pustie au fost sfințiți în mod similar prin sângele Vechiului Legământ, acest lucru ne va ajuta să înțelegem expresia folosită. Ni se spune că Moise a luat sângele vițelilor și caprelor și a stropit atât cartea însăși (adică a stropit cartea ce conținea termenii Legământului), cât și poporul, spunând: „Iată sângele Legământului,

pe care l-a făcut Domnul cu voi” (vezi Ex. 24:5–8 și Evr. 9:18–20). Ei au fost deci sfințiți prin sângele Legământului. Dar, în ciuda acestui fapt, majoritatea dintre ei au refuzat mai târziu să intre în Țara Promisă. Și ce demonstra acest lucru? Demonstra, spune autorul nostru, care reamintește acest incident în detalii, că ei nu au crezut Evanghelia. Nu au crezut-o niciodată (vezi 4:2 și Num. 14:11, 22).

În mod similar, deci, acești evrei mărturisiseră că ei cred în Domnul Isus, că acceptă Noul Legământ, adoptaseră poziția creștinilor și se despărțiseră de ucigașii lui Mesia (vezi Fapte 2:40). Ei fuseseră sfințiți prin sângele Noului Legământ, dar, asemenea strămoșilor lor, și în cazul lor rămânea deschisă întrebarea dacă au crezut vreodată cu adevărat Evanghelia. Și tocmai acest lucru începea să-l pună sub semnul întrebării comportamentul lor.

Trebuie să observăm cu câtă grijă își alege autorul cuvintele când reamintește cititorilor săi experiența lor inițială a creștinismului. În 6:4, el vorbește despre „cei ce au fost luminați” – nu „mântuiți”, observăm cu atenție, ci „luminați”. În 10:32, el spune din nou: „Aduceți-vă aminte de zilele de la început, când, după ce ați fost luminați...” – nu „după ce ați fost mântuiți” sau „după ce ați crezut”, ci „după ce ați fost luminați”. La fel, încă o dată, în 10:26: „Dacă păcătuim cu voia, după ce am primit cunoștința adevărului...” nu „după ce am crezut adevărul” sau „după ce am primit dragostea de adevăr”, ci pur și simplu „am primit cunoștința adevărului”. Se prea poate să cunoști adevărul fără să îl crezi.

Să admitem că așa e. Totuși, mulți oameni continuă să fie de părere că alte expresii pe care le folosește autorul în alte locuri sugerează în mod suficient de clar că cititorii săi erau sau fuseseră la un moment dat credincioși adevărați. Chiar dacă nu folosește cuvântul „mântuit”, folosește alți termeni echivalenți care sugerează același lucru.

Ei bine, mai târziu vom investiga acești termeni în detaliu. Deocamdată însă, să observăm că autorul însuși ne spune în mod explicit modul în care evaluează el istoria spirituală și starea oamenilor cărora le scrie. Cel mai bine ar fi să-l lăsăm pe el însuși să vorbească. După ce descrie soarta tristă a celor care, după ce au fost luminați, se întorc înapoi la iudaism, el remarcă: „Măcar că vorbim astfel, preaiubiților, totuși de la voi așteptăm lucruri mai bune și care însoțesc mântuirea” (6:9). Acest lucru face poziția sa foarte clară. El vorbește *ca și cum* ei nu ar fi fost mântuiți, deși, de fapt, în adâncul inimii sale este sigur că ei sunt

mântuiți. El crede că poate vedea dovezi în viața lor că ei sunt mântuiți; lucruri care, spune el, însoțesc mântuirea. Dar el vorbește ca și cum nu ar exista nicio dovadă că ei au fost într-adevăr mântuiți. Nu își asumă niciun risc. O întregă generație a strămoșilor lor mărturisise că îi cred pe Moise și pe Dumnezeu, dar în cele din urmă s-a dovedit că nu au crezut niciodată Evanghelia. Așa că el le reamintește experiența lor pentru a-și avertiza cititorii nu împotriva lipsei de evlavie sau a pericolului de a fi lumești, nu, ci împotriva a ceva mult mai grav: necredința. Vezi, dacă nu ai crezut niciodată Evanghelia, ești un necredincios, indiferent ce experiențe spirituale ai avut.

De aceea, vom descoperi, în timp ce citim această scrisoare, că unul dintre punctele cardinale accentuate mereu și mereu este importanța supremă a credinței. „Cel neprihănit va trăi prin credință”, declară 10:38, iar apoi urmează capitolul 11 cu patruzeci de versete despre necesitatea indispensabilă a credinței.

Aceasta este deci întrebarea cu care ne va confrunta epistola pe noi: Suntem noi credincioși autentici? Credem cu adevărat că Isus este Fiul lui Dumnezeu? Ne comportăm în problemele de zi cu zi și în special în contextele religioase într-un mod care este absolut compatibil cu credința mărturisită de noi? „Oricine crede că Isus este Hristosul, este născut din Dumnezeu”, spune Scriptura (1 Ioan 5:1). Și toți cei care cred astfel vor găsi o încurajare deosebită în această Epistolă către evrei. Ea le va reaminti că jurământul lui Dumnezeu și Cuvântul lui Dumnezeu le oferă o speranță asemenea unei ancore a sufletului, care nu este dusă de valuri, ci rămâne tare. Orice credincios se află în siguranță (6:17–20). Epistola îl va îndemna pe fiecare credincios să prindă curaj și să se apropie „dar cu deplină încredere de scaunul harului” pentru a găsi „milă” pentru greșelile și eșecurile din trecut, și „har” pentru viitor (4:16). Chiar dacă, asemenea lui Petru, a fost inconsecvent și a căzut, lepădându-se pentru o vreme de Domnul care l-a răscumpărat, are un Mare Preot care mijlocește pentru el, așa cum S-a rugat pentru Petru, pentru ca credința lui să nu se piardă (Luca 22:32). Deoarece El trăiește în veci, „poate să mântuiască în chip desăvârșit pe cei ce se apropie de Dumnezeu prin El” (7:25). El nu va pierde niciun credincios adevărat. Într-adevăr, oricine se bizuie în întregime și în exclusivitate pe jertfa lui Hristos are certitudinea că „printr-o singură jertfă” pentru păcat „El a făcut desăvârșiți pentru totdeauna pe cei ce sunt sfințiți” (10:14).

Așa că niciunul dintre noi nu trebuie să se simtă nesigur, sau în nesiguranță, sau să fie măcinat de îndoieli cu privire la caracterul complet al mântuirii noastre prin Hristos. Chiar această epistolă abundă în asigurări că fiecare credincios, oricât de slab, va fi mântuit cu certitudine. Dar întrebarea ei puternică și insistentă va fi: „Crezi cu adevărat?” Nu: „Ai mărturisit că ești creștin?”, ci: „Ești tu un credincios autentic?”

Vom fi deci călăuziți să ne întrebăm pe noi înșine: este comportamentul nostru consecvent cu Evanghelia în care afirmăm că credem? Este credința noastră în ce privește mântuirea doar în Hristos, sau parțial în El și parțial într-un ritual sau sacrament? Este El singurul Mediator pentru noi în fața lui Dumnezeu, sau ne compromitem credința în El contând și pe alți mijlocitori? Îi suntem noi loiali din punct de vedere intelectual lui Hristos? Sau, în timp ce mărturisim credința în El în ce privește mântuirea, ne permitem să susținem teorii care, prin implicațiile lor, neagă autoritatea Lui divină în alte domenii? Lăsăm noi ca trecutul și cultura noastră să ne împingă spre continuarea unor practici ce nu sunt consecvente cu Evanghelia în care afirmăm că credem? Credem noi cu adevărat că Isus este Regele-Mesia și că va veni din nou să domnească? Ne luăm noi crucea și-I purtăm ocară sau facem compromisuri cu lumea care L-a răstignit? Modul în care urmărim noi sfințenia noastră demonstrează în mod clar că suntem credincioși autentici în harul adevărat al lui Dumnezeu? Sau încercăm să amestecăm credința în Hristos cu un stil de viață libertin, care transformă harul lui Dumnezeu într-o permisivitate față de imoralitate?

Dacă suntem credincioși autentici, Hristos ne va mântui în chip desăvârșit. Dar atunci, dacă credem cu adevărat, alții vor putea să vadă în viațile noastre dovezile că suntem credincioși – „lucruri care însoțesc mântuirea”.